

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ

кафедра іноземної філології, перекладу та методики навчання

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
(8 травня 2026 р.)**

PROCEEDINGS

**OF THE 9-TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«CROSS-CULTURAL COMMUNICATION AND TRANSLATION STUDIES: COMMON
ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS»
(May 8, 2026)**

Переяслав / Pereiaslav – 2026

УДК 81'25:316.77

M58

*Рекомендовано до друку вченою радою Університеті Григорія Сковороди в Переяславі
(протокол № 9 від 15 квітня 2026 року)*

Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., 8 трав. 2026 р., [Переяслав] : зб. тез : електронна кн. у 2 ч. / голов. ред. К. І. Мізін ; Переяслав (Київ. обл.): Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026. Ч. 1. 174 с.

Редакційна колегія: *К.І. Мізін (гол. ред.), Л.П. Летюча і Є.В. Костик (відп. ред.), С.В. Дуброва, Н.В. Борисова, Т.В. Заболотна, Ю.О. Молоткіна, В.І. Савчук, Н.Ю. Сердюк, О.Б. Скляренко, Л.В. Сога, Н.С. Христич, А.О. Христюк, М.Г. Шемуда.*

До збірника тез увійшли матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» у м. Переяслав 8 травня 2026 року.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects : the 9-th International scientific and practical conference, May 8, 2026, [Pereiaslav] : collection of abstracts : Digital book in 2 parts / Ed. by K.I. Mizin ; Pereiaslav (Kyiv region): Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 2026. P.1. 174 p.

Organizing Board: *Kostiantyn Mizin (head), Liubov Letiucha & Yevheniia Kostyk (secretaries), Svitlana Dubrova, Nataliia Borysova, Tetiana Zabolotna, Yuliia Molotkina, Valery Savchuk, Nataliia Serdiuk, Olesia Skliarenko, Liudmyla Soga, Nina Khrystych, Anna Khrystiuk, Maryna Shemuda.*

This volume includes proceedings of the 9-th International scientific and practical conference «Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects», which took place in Pereiaslav on the 8th of May 2026.

This book is presented for scholars, lecturers, post-graduate students and Philology students.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 81'25:316.77

M58

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2026

© Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 2026

Олексій Дейкун Петро Дейкун	<i>Переклад англійськомовних простих заголовків мінітекстів українською на сайті BBC News.....</i>	48
Вікторія Джоган Олександра Кузнецова Наталя Стрюк	<i>Прагматика інтернет-мемів у репрезентації міжкультурних стереотипів (на матеріалі французького інтернет-дискурсу).....</i>	50
Інна Анастасія Дзюбановська	<i>Лінгвоетнічні особливості промови Марка Карні на Всесвітньому Економічному Форумі 2026 у Давосі та їх відтворення засобами української мови.....</i>	54
Оксана Дойчик	<i>Відтворення сатиричної пародії у перекладі: лінгвокогнітивний аспект.....</i>	57
Маргарита Дорофеева	<i>International Digital Network University as a hub for international degree programmes: Case Study.....</i>	61
Любов Заблоцька	<i>Етика міжкультурної комунікації в освіті у сфері туризму.....</i>	65
Анатолій Загнітко	<i>Темпоральність як відображення функційно-культурного сприйняття часу (на матеріалі української та німецької).....</i>	70
Іван Зимомря	<i>Übersetzung als Prozess linguokultureller Sinnkonstruktion: theoretische Grundlagen und deutsch ukrainische Implikationen.....</i>	75
Марина Зуєнко	<i>Застосування AI в українсько-англійському перекладі: основні виклики.....</i>	79
Неля Зуєнко	<i>Трансформація професійної перекладацької діяльності в епоху домінування систем автоматизованого перекладу.....</i>	82
Наталя Іваницька	<i>Постредагування в системі забезпечення якості машинного перекладу.....</i>	86
Анатолій Катериняк Микола Кебало	<i>Перекладацька діяльність Лесі Українки.....</i>	89
Оксана Ковтун	<i>Морфологічні механізми формування оцінності в дієслівних системах української та англійської мов у контрастивно-перекладознавчому вимірі.....</i>	92
Олександр Колесник	<i>Designations of JÖTNAR in Old Norse: a Cognitive Dimension.....</i>	96
Тетяна Космеда Олег Войтович	<i>Українсько-англійські терміни перекладознавства: ідеографічне моделювання терміносистеми.....</i>	97

Viktoriiia Dzhohan	<i>Pragmatics of Internet Memes in the Representation of</i>	
Oleksandra Kuznietsova	<i>Intercultural Stereotypes (Based on French Internet</i>	
Natalia Striuk	<i>Discourse).....</i>	50
Inna Anastasiia	<i>Linguistic and Ethnic Features of Mark Carney’s Speech at</i>	
Dziubanovska	<i>the World Economic Forum 2026 in Davos and Their</i>	
	<i>Reproduction by Means of the Ukrainian Language.....</i>	54
Oksana Doichyk	<i>Translating Satirical Parody: a Cognitive Linguistic</i>	
	<i>Perspective.....</i>	57
Marharyta Dorofeieva	<i>Internationale digitale Netzwerkuniversität als Hub für</i>	
	<i>internationale Studiengänge: Case Study.....</i>	61
Lyubov Zabotska	<i>Ethics of Intercultural Communication in Tourism</i>	
	<i>Education.....</i>	65
Anatolii Zahnitko	<i>Temporality as a Reflection of Functional-Cultural Time</i>	
	<i>Perception (A Case Study of Ukrainian and</i>	
	<i>German).....</i>	70
Ivan Zymomrya	<i>Übersetzung als Prozess linguokultureller</i>	
	<i>Sinnkonstruktion: theoretische Grundlagen und deutsch-</i>	
	<i>ukrainische Implikationen.....</i>	75
Maryna Zuyenko	<i>Application of AI in Ukrainian-English Translation: Main</i>	
	<i>Challenges.....</i>	79
Nelia Zuienko	<i>The Transformation of Professional Translation Activity in</i>	
	<i>the Era of Automated Translation Systems</i>	
	<i>Dominance.....</i>	80
Natalia Ivanytska	<i>Post-editing in the Machine Translation Quality Assurance</i>	
	<i>System.....</i>	86
Anatolii Kateryniak	<i>Translation Activities of Lesia Ukrainka.....</i>	89
Mykola Kebalo		
Oksana Kovtun	<i>Morphological Mechanisms of Evaluative Meaning</i>	
	<i>Formation in the Verbal Systems of Ukrainian and</i>	
	<i>English: A Contrastive Perspective.....</i>	92
Oleksandr Kolesnyk	<i>Designations of JÖTNAR in Old Norse: a Cognitive</i>	
	<i>Dimension.....</i>	96
Tetiana Kosmeda	<i>Ukrainian-English Terms in Translation Studies:</i>	
Oleh Voitovych	<i>Ideographic Modeling of the Terminology System.....</i>	97
Yuliia Kotsur	<i>Multilingualism in the Intercultural Educational Space:</i>	
	<i>The Experience of Central and Eastern European Countries</i>	
	<i>and Significance for Translation Studies.....</i>	104

Гавриленко, К. М., Чугай, О. Ю. (2024). Лексичні особливості інтернет-мемів. Наукові записки. Серія: Філологічні науки, (208), 99–104. <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-208-13>

Соколова, К. В. (2012). Меми як засіб комунікації в інтернет середовищі. *Гуманітарний часопис*. (1). 118–123. http://nbuv.gov.ua/UJRN/gumc_2012_1_17

Інна Анастасія Дзюбановська
здобувачка третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти
кафедри теорії і практики перекладу
Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Цепенюк Т. О.
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна

ЛІНГВОЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВИ МАРКА КАРНІ НА ВСЕСВІТНЬОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ФОРУМІ 2026 У ДАВОСІ ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Цьогорічний 56-ий Всесвітній економічний форум (ВЕФ) був чи не найбільш резонансним в кількості важливих промов від лідерів десятків впливових країн. Зібравши рекордну кількість учасників та делегатів від різних держав (майже 3000 представників від більш як 130 країн), форум не міг не стати платформою проголошення епохальних дипломатичних звернень про глобальну економіку, міжнародну взаємодію та становлення нового світового порядку, особливо на тлі тривалої російсько-української війни та територіальних зазіхань Америки на Гренландію.

Найбільші лаври цьогоріч здобув прем'єр-міністр Канади Марк Карні, виголосивши промову про взаємодоповнюваність, силу середніх держав та переваги Канади на світовому рингу. В нашій розвідці пропонуємо коротко оглянути ключові лінгвоетнічні особливості та культурні маркери цієї промови, аби чітко визначити її відкриті та приховані послання до цільової аудиторії та зрозуміти, чому газета

«Нью-Йорк Таймс» назвала її демонстрацією сили задля власного порятунку (переклад наш – І. А. Д.) (The New Your Times, 2026).

Сучасні мовознавці визначають «мову як обов'язковий складник поведінки й діяльності людини, вона не лише вплетена в певний вид діяльності, а й утворює її мовленнєво-мисленнєву основу, об'єктивуючи замисел, настанови й компоненти діяльності» (Демченко, Чала & Твердохліб, 2022: 13). Говорячи про лінгвоетнічні особливості текстів дипломатичного дискурсу маємо на увазі перш за все особливості використання специфічних мовних одиниць, зворотів, структур, а також специфіку композиції та викладу тексту і використання культурно-маркованих елементів, властивої певному етносу, як унікальний природній спосіб висловлення ідей та думок представників народу чи держави. Виходячи з цього, першою і найважливішою особливістю промови Карні є те, що вона була двомовною. Прем'єр-міністр почав свою промову французькою (одна з офіційних мов Канади), а тоді продовжив англійською. Він зробив це ввічливо, попередивши про свій намір використати дві мови, таким чином учасники, які не володіють французькою мали час одягнути навушники та скористатися послугами усного перекладача. Це значущий знак демонстрації сили для канадійців, а також дипломатичний хід трансляції двомовності та етнічної різноманітності Канади. Прагматичний вплив цього повідомлення при перекладі значно нівелюється, хоч і виділяється тим, що з французької мови переклад озвучений жіночим голосом, а з англійської – чоловічим.

Текст також пронизаний протиставними поняттями «*middle powers*» – «*great powers*» (World Economic Forum, 2026) , за аналогією протиставлення «*ми*» – «*вони*», де без прямих вказівок, проте доволі чітко простежується посилення на США в першу чергу. В українському перекладі чуємо «*великі держави*» – «*середні держави*» (You Tube, 2026). Такий переклад вважаємо адекватним, адже, хоч слово *держава* не є прямим перекладом слова *powers*, в контексті ВЕФ та конкретно цієї промови є вдалим вибором, який також дає доволі очевидний натяк на Америку.

Це протиставлення сильних та середніх держав дуже вдало корелює із референцією до есе Вацлава Гавела «Сила безсилим», згадка про яке підкреслює те, що хоч Карні і відносить Канаду до

середніх держав, це абсолютно не ототожнює її зі слабкістю. В межах цієї згадки для української цільової аудиторії цікавим є переклад слова «*greengrocer*» (World Economic Forum, 2026), яке в українському варіанті звучить як «зеленик» (You Tube, 2026). Такий, на перший погляд, незначний огріх може нести дуже вагомий вплив на українських слухачів, зокрема через співзвучність слова «зеленик» і прізвища теперішнього президента України Зеленського. Подібні помилки можуть викривляти зміст сказаного промовцем, який не мав наміру робити аудіальні алюзії на жодну політичну фігуру. Більш вдалим перекладом вважаємо узагальнений варіант *продавець* або *крамар*.

Завершальним в нашій розвідці, проте не менш цікавим, є аналіз використання метафори «*a world of fortress*» (World Economic Forum, 2026), яку адекватно перекладено як «*світ фортець*» (You Tube, 2026), що плавно перейшла чи не в найвпізнаванішу цитату ВЕФ «*if we're not at the table, we're on the menu*» (World Economic Forum, 2026), яку в перекладі чуємо як «якщо нас немає за столом – ми в меню» (You Tube, 2026). Хоч вони не є складними для перекладу, проте несуть вагоме значення для позначення готовності Канади до якісно нової міжнародної діяльності, відповідального партнерства та потреби в спільній діяльності на міжнародній арені. Канада відносить себе до країн західного стилю здійснення політики, проте визнає свою слабкість супроти тієї ж Америки. Разом з тим Марк Карні перелічив здобутки канадців, розвиток всередині країни та рішучу позицію в питаннях України та Гренландії, що і визначає значимість цієї країни на міжнародній дипломатичній арені, а також важливу роль розуміння української аудиторії, її наративів, як одного з ключових партнерів.

ЛІТЕРАТУРА

Демченко, Н. Д., Чала, А. Г. & Твердохліб, В. А. (2022). Етнокультурні концепти українського діалектного дискурсу. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72)*, 12–17.

You Tube. ПОВНИЙ ВИСТУП МАРК КАРНІ у Давосі Українською «Щодо України ми є ключовим партнером коаліції».

Retrieved January 25, 2026 from YouTube
<https://www.youtube.com/watch?v=3g3HTMVWagM>

The New York Times. Canada Flexes on Global Stage with an Eye to Its Own Survival. Retrieved January 25, 2026 from
<https://www.nytimes.com/2026/01/20/world/canada/carney-speech-davos-trump.html>

World Economic Forum. Davos 2026: Special address by Mark Carney, Prime Minister of Canada. Retrieved January 25, 2026 from
<https://www.weforum.org/stories/2026/01/davos-2026-special-address-by-mark-carney-prime-minister-of-canada/>

Оксана Дойчик
*кандидат філологічних наук
доцент кафедри англійської філології
Карпатський національний університет ім. В. Стефаника
Івано-Франківськ, Україна*

ВІДТВОРЕННЯ САТИРИЧНОЇ ПАРОДІЇ У ПЕРЕКЛАДІ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ

Переклад сатиричної пародії є одним із найбільш когнітивно складних завдань для перекладача літературного твору, оскільки сатиричні контексти рідко передають авторські смисли прямо. З позицій когнітивно-лінгвістичного підходу, смисл розглядається не як фіксований лексично зміст, а як процес концептуалізації. Переклад сатири не може базуватися суто на перекладі слів, речень, тощо, оскільки метою перекладача має бути реконструкція тих когнітивних операцій, за допомогою яких читач інтерпретує текст як сатиричний.

У постмодерністській літературі сатира часто створюється за допомогою пародії, оскільки пародія забезпечує «присутність» минулого у сучасному тексті. У жанрі історіографічної метафікції (термін Лінди Гатчен), у фокусі пародії є те минуле, яке відоме нам лише з інших текстів, художніх чи історичних (Hutcheon, 2004: 125). Пародія як «повторення з критичною дистанцією» дозволяє автору імплікувати відмінності між поверхнево подібними контекстами